

Resultaten workshop Nieuw GLB POPconferentie 15-011-2018

Aan deze workshop hebben (in 2 rondes) circa 70 personen deelgenomen.

Iman Boot, vertegenwoordiger van de Europese Commissie, gaf een korte presentatie over de voorstellen van de Europese Commissie voor de nieuwe GLB-programmaperiode (zie bijgevoegde presentatie). Tirza Molegraaf gaf een korte reflectie op deze voorstellen namen Nederland (Rijk en provincies). Daarna zijn de aanwezigen in vier subgroepjes uiteen gegaan om te discussiëren over 1 van de voorgelegde vier vragen (Wergroep 1 en 2: structuurvraag. Wergroep 3 en 4: inhoud). De belangrijkste resultaten van die werkgroepen zijn op een algemene flap geschreven.

Resultaten Algemene flap

- Centraal – regionaal: bottum up initiatieven
Controle – vertrouwen: van redelijkheid van kosten naar redelijkheid van controle
- Groene architectuur: mooie mix van maatregelen (conditionaliteit, ecoschema, anlb)
Collectieven: inbedden burgerschap (iedereen herkent zich in het GLB): korte ketens, bv kleine boeren
- Inhoudelijke discussie gaat voor op keuze vorm uitvoering, maar goede uitvoering net zo belangrijk als inhoudelijke keuzes!
- Benoem kernproblemen, oa hoge controlelast + hoge kosten en leidt tot vertraging / onuitvoerbaarheid en daardoor tot lage acceptatie programma.
- Landelijk waar kan, provinciaal of regionaal wat moet.
- Zorg dat er geen gat valt tussen POP3 en nieuwe programma.
- Zet in op gebiedsgerichte samenwerking op alle thema's: DAW, GLB, ANLB, KRW etc. etc.
- Langjarige doelen, meerjarige projecten, liefst integrale doelen (klimaat, bodem, biodiversiteit)
- Aandacht voor commitment: bv. kennisdelen, leren, emotionele aspecten.

Gemaakte opmerkingen in subgroepjes (beide rondes / geplakte geeltjes)

Wergroep 1 (kansen/mogelijkheden vormgeving uitvoering GLB)

- Vereenvoudiging van de regelgeving; minimale eisen aan de uitvoering; overgangsregeling POP3 naar vervolg.
- Risicogebaseerde controle; Schaal waar logisch, aansluiten bij beleid; niet beiden!
- Vereenvoudig controlelast tav financiën, uitvoering (snelheid), acceptatie programma
- Inhoud leidt tot een systeem / inhoud bepaald de vorm. Hybride systeem?
- Aan de hand van inhoud/prioriteiten; landelijke overeenkomst en regionale verschillen.
Gevaar: provinciale concurrentie, provincie levert geld.
- Timing
- Landelijk waar nodig, provinciaal waar nuttig. Link met controle?
- Meer uniformiteit
- Langere structurele regeling: ook 2022
- Gemeenschappelijke, gebiedsgerichte samenwerking ++ via agrarische collectieven
- Centrale aanvraag
- Vrijheid: hoe kom je met Rijk en 12 provincies tot invulling: kans om beleidsmatig betere invulling te geven
- 1^e en 2^e pijler: vergt goede regie
- Duidelijkere rol voor uitvoering (Betaalorgaan / provincies)
- Landelijke openstelling om uitvoeringskosten
- Evaluatie
- Samenwerking! Aanvrager centraal, goede energie eruit halen, samenwerking tussen provincies
- Centraal wat moet, decentraal wat kan; Pijlers: slim combineren, basis in pijler 1, surplus via ANLB

- Meer structuur in aanpak 'publieke doelen'; top down doelen, bottom up aanpak;
Rijk
regio
ondernemer

- Provinciaal overschrijdend; p1/p2 financiering: diverse subsidiepercentages per maatregel/doel benoemen
- Gebiedsgerichte plannen opnemen die aan doelen voldoen
- Lokale strategie (als CLLD) op basis van koppelen van doelen
- Welke mogelijkheden?
- Integrale regionale aanpak voor doelen en daarop uitvoering aanpassen.
- Cultuur: van 'afrekenstructuur' naar faciliteit inrichten = vrije actor rol. Van belang: kwaliteit begeleiding (OG = samenwerkingsvorm, communicatie (verhalen).
- Centraal – Regio: bottom up initiatieven
- Van redelijkheid van kosten naar redelijkheid van controle: bouw vertrouwen in.
- Nationaal strategisch plan: overall, met alle partners.
- GLB als 'voertuig' voor doelen. GLB als middel: naar kringlooplandbouw
- Integratie 1^e en 2^e pijler? Doelen staan voorop, afhankelijk van de interventie inzet pijler 1 en 2
- Hoe regionaal financieren; CLLD EU doel?; Regionale aanpak.

Werkgroep 2 (rol eigen organisatie)

- Waterschap:
 - * waterkwaliteit – agrarische emissies: van KRW naar NSP
 - * Verbinden NSP met SGBP 3 (stroomgebiedsbeheersplan KRW).
 - * Regionaal inrichten: gezamenlijke opgaven/ verbinding van opgaven / herkenning / eigenaarschap
 - * eerder bij elkaar: wat voor soort projecten / met elkaar de opgave bepalen
 - * verbindende rol geldt op boerenref te krijgen; kennis (aan tafel) inbrengen; cofinancier; uitdragen landbouwportaal; regionale coördinator; doel is BV NL voorop; gezamenlijk aanvrager.
- RVO: Kennis/ervaringen, bijdrage leveren aan kostenbeheersing; betaalorgaanfunctie
- Handhaving/toezicht: controleerbaarheid, handhaafbaarheid, fraudebestendigheid
- Adviseurs: Landelijk projecten in de keten organiseren, vooral mbt primaire sector. Met als doel: klimaat, energie, bodem-waterberging.
- POP: verschillende subsidieprogramma's, innovatie in de keten over de grens heen. Landelijke interventies, regionale interventies. Projecten moeten in keten mogelijk zijn: gelijkheid!

Werkgroep 3 (aanpak klimaatopgave)

- Positie agroproducten in concurrentie wereldmarkt.
- Producentenorganisaties
- Ketens benutten om sterke verankering, oa certificering
- Positie boer in de keten, zie rapport Veerman
- Versterking collectieven
- Biodiversiteit onderdeel klimaat?
- Burgerschap en bouwen aan Europa via alle burgers
- Korte ketens: is dat een vorm van burgerschap?
- Carbon credits
- Bodem, biodiversiteit, burger-boer, kringloop (locaal, regionaal, nationaal, internationaal), korte ketens
- Bewustzijn burgers – consument mbt consumptie
- True pricing
- Circulaire economie / landbouw, behouden cultuurlandschap dat biodiversiteit bevordert: tegengaan monocultuur, opname nitraat / koolwaterstoffen, leefbaarheid kleine kernen, ecosysteem services
- Gebiedsgerichte analyse, mitigatie en adaptatie onderscheiden, precisiebemesting (vitale bodem, meer CO2 vasthouden), kringlooplandbouw

- Integrale aanpak als voorwaarde stellen, boeren energie coöperaties stimuleren, stimuleer volledig elektrificeren, coöperatieve gedachte uitdragen om massa (= 'verschil maken') te bereiken
- Verander model naast de visie, neem emotionele aspecten mee (mensen meekrijgen)
- Klimaat staat niet los van andere opgaven, hele systeem / alles samen aanpakken: niet allemaal losse onderdelen. Klimaat = bodem = water = natuur = DAW = nitraat.
- Koolstof in de bodem vraagt langjarige actie / kennisdeling: hoe organiseer je dat binnen GLB?
- Juiste functies op juiste locaties, gebruik natuurlijke systeem, lokale initiatieven, integrale doelen samen realiseren, denk aan waterkwantiteit, natuur, zonnevelden etc. Samen overleg over ruimte & evt. ruilen grond.
- Droogte, wateroverlast, voldoende water (zon): vereist maatregelen; Waterschappen samen met UvW
- Droogte en wateroverlast – Veenweide. Kleinschalige gebied Salland. Prioriteiten Klimaattafel. Splitsen geldstromen (wel agro / niet agro) lastig; Vitale/goede bodemstructuur levert veel (water, CO2): langjarig.
- Wat leren we uit DAW
- Alle thema's: passend bij doelen/resultaten klimaatakkoord / LLT: fysieke investeringen, ANLB/Water, Samenwerking / netwerken. Combineer opgaven slim. Slim koppelen en kiezen wat via nationale spoor en wat via GLB (incl instrumenten).
- Klimaat mitigatie en adaptatie
- Geen 1-jarige maatregelen: hebben geen effect!
- 1 loket voor de boer, alle subsidies zitten erachter. POP is te ingewikkeld en duurt te lang.
- Leren tijdens het proces! Iedereen die zelf het wil uit moet vinden. Kennis delen in het begin van doen.
- Proeven van een aantal jaren, Waarom kennisdeling niet in alle provincies, volgorde openstellen: eerst kennis, dan overdragen, dan investeren.

Werkgroep 4 (relevante vraagstukken)

- Positie boer: GMO; Circulaire landbouw: innovatie; korte ketens: Leader, innovatie; bodemstrategie: ecoregeling
- Leefbaarheid op het platteland dmv CLLD systematiek (Leader)
- Omgaan met mest/mestbeleid
- Stimuleren van circulaire landbouw op EU schaal, om het concurrentievermogen van NL boeren te stimuleren.
- Betalingssysteem op basis van kwaliteit en effect op volksgezondheid
- Eerlijke verdeling marges in de keten: bv. stimuleren van nieuwe ketens
- Veilig voedsel geproduceerd met een 'eerlijk' inkomen
- Gebiedsgericht werken aan integrale projecten landbouw, water, biodiversiteit, bodem etc.
- GLB kan bijdrage leveren aan behalen KRW doelstellingen, zonder lukt het niet

#####